

Vergaderjaar 1985–1986

19 137

Wijziging van de In- en uitvoerwet

Nr. 5

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 19 december 1985

De vaste Commissie voor de Buitenlandse Handel¹ heeft de eer van haar voorlopige bevindingen omtrent dit wetsvoorstel als volgt verslag uit te brengen.

I. Algemeen

De leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A. hadden met instemming kennis genomen van het onderhavige voorstel van wet. Met name de gelijktrekking van de regelen inzake de parlementaire controle op bepaalde invoer- en uitvoerbesluiten welke het karakter van een sanctiemaatregel hebben met de bepalingen daarover in de Sanctiewet 1977, achtten zij een goede zaak. Zij hadden evenmin problemen met de voorgestelde wijzigingen van de definities van invoer en van uitvoer van goederen waardoor duidelijker regels voor in-, uit- en doorvoer gesteld kunnen worden. Ook konden zij enige uitbreiding van de mogelijkheid tot ministeriële regelgeving, mede gezien de gegroeide praktijk, billijken. Het opnemen van regels met betrekking tot de hoofdelijke mede-aansprakelijkheid alsmede de wijziging van de opzet van de mogelijkheid van beroep tegen beschikkingen, achtten de hier aan het woord zijnde leden in beginsel zinvol. Zij behielden zich voorshands echter nog hun mening voor ten aanzien van de voorgestelde bepalingen inzake het toezicht op de naleving, waarover de Commissie Regelingen In- en Uitvoerwet volgens de memorie van toelichting kritische opmerkingen zou hebben gemaakt. In punt 8.2 gaat de regering weliswaar in op die opmerkingen, maar van de opmerkingen zelf hebben de leden van de Kamer geen kennis kunnen nemen, aangezien het advies van bedoelde commissie niet, zoals op blz. 12 van de memorie van toelichting wel was beloofd, als bijlage was toegevoegd.

Over de onderscheiden artikelen hadden de leden van de P.v.d.A. enkele kanttekeningen te maken.

De leden van de C.D.A.-fractie hadden met instemming kennis genomen van de wijziging van de In- en Uitvoerwet. Op een enkel punt wilden zij gaarne een nadere toelichting.

De leden van de V.V.D.-fractie wensten aan de bewindslieden een aantal vragen te stellen, ten behoeve van de bepaling van hun standpunt over de voorliggende wijziging.

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Spek (PSP), Scholten, Aarts (CDA), Van der Hek (PvdA), Knol (PvdA), Van den Bergh (PvdA), Blaauw (VVD), Van Dijk (CDA) voorzitter, Mateman (CDA), Van Iersel (CDA), Mik (D'66), Tazelaar (PvdA), Weisglas (VVD) en Linschoten (VVD).

Plv. leden: Eshuis (CPN), Van der Burg (CDA), Stemerding (PvdA), K. G. de Vries (PvdA), Herfkens (PvdA), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), De Kok (CDA), Nijland (CDA), Gualthérie van Weezel (CDA), Van Rossum (SGP), Salomons (PvdA), Den Ouden-Dekkers (VVD) en Voorhoeve (VVD).

Een deel van deze vragen hield een direct verband met de regulerings- en dereguleringsaspecten in het voorstel. In dit kader vroegen de aan het woord zijnde leden of de minister van Justitie als coördinator deregulering, na toepassing van de dereguleringsstoets, veranderingen ten aanzien van de concept-tekst had voorgesteld. Zo ja, zijn deze voorstellen overgenomen en in hoeverre? Op welke onderdelen van het wetsvoorstel richtten de bezwaren zich in het bijzonder?

De leden van de V.V.D.-fractie zouden het zeer op prijs stellen, indien de bewindslieden hierop een uitgebreide toelichting gaven.

2. Harmonisatie met Sanctiewet 1977

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen de bewindslieden, hoe «het belang van parlementaire controle op een zo specifieke materie als het sanctiebeleid» (citaat) – en de hieraan (voorgestelde) gekoppelde bevoegdheid aan de Staten-Generaal een bekrachtiging bij wet te vragen – zich verhoudt tot het afwijzen van een verplichting tot een adviesaanvraag door de Ser. Is er hier misschien sprake van een verschillende interpretatie van de «mate van het belang» in eenzelfde situatie?

Met betrekking tot het al dan niet zenden van een afschrift van een in- of uitvoerbesluit aan de Tweede Kamer (blz. 14), stelden deze leden de vraag, of het tot nu toe ongebruikt laten van de mogelijkheid tot het aanspreken van de minister een reden zou moeten zijn, om voortaan van toezending af te zien.

3. Invoer en uitvoer

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen ter nader adstructie van de bewindslieden een expliciete bevestiging van de toonzetting in de memorie, dat de voorgestelde definitieverruiming geen grotere administratieve werklast op het in- en exporterende bedrijfsleven zou leggen en dat de voorstellen in feite een procedurele aanpassing ten behoeve van EG-wetgeving behelzen.

De leden wezen er hierbij op, dat het niet leiden tot inhoudelijk nieuwe regels niet noodzakelijkerwijs tevens het niet leiden tot meer administratieve regelgeving inhield.

Deze vraag diende mede in het licht van de opmerking onder 3.2. – dat de nieuwe omschrijvingen op zich zelf ingewikkelder zijn, dan de huidige, maar daarentegen uit oogpunt van praktische hanteerbaarheid een verbetering betekenen – gezien te worden. Wordt hierbij, zo vroegen deze leden, de praktische hanteerbaarheid ten behoeve van de betreffende ministeries, het bedrijfsleven of ten behoeve van beide bedoeld?

4. Delegatie aan de ministers

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen de bewindslieden of zij mogelijkheden zagen een procedure te ontwikkelen, waarbij de Ser in staat zou worden gesteld desgewenst zijn advies te geven bij het tot stand komen van communautaire maatregelen.

5. Procedurele en administratieve voorschriften; het heffingen- en restitutieregime

De leden van de V.V.D.-fractie wensten bij de kwestie van de procedurele en administratieve voorschriften ook ter nadere adstructie een bevestiging van de bewindslieden, dat de voorstellen met betrekking tot het wettelijk vastleggen van de benodigde gegevens en procedures geen verrassingen voor het bedrijfsleven inhouden, omdat de betrokkenen in de praktijk al met deze gegevens en procedures geconfronteerd worden. Op welke wijze zal een terughoudend gebruik van de mogelijkheden, die de voorgestelde

wijzigingen geven, gewaarborgd worden? Kunnen de bewindslieden hier nader op ingaan?

6. Hoofdelijke mede-aansprakelijkheid

De leden van de V.V.D.-fractie wensten het belang van een effectieve fraudebestrijding nogmaals te benadrukken. Zij zouden het echter op prijs stellen van de zijde van de bewindslieden een korte uiteenzetting te krijgen over de noodzaak tot fraudebestrijding in dit kader, indien mogelijk aangevuld met een voorbeeld.

Zijn er nog andere oplossingen ter bestrijding van de fraude aan een nadere beschouwing onderworpen? Zo ja, welke waren deze? Waarom viel de keuze van de bewindslieden uiteindelijk op de hoofdelijke mede-aansprakelijkheid?

Bij welke andere wettelijke regelingen wordt door deze oplossing aansluiting gevonden, behalve bij de genoemde Algemene wet? Kunnen enkele voorbeelden worden gegeven? Op welke wijze denken de bewindslieden te bewerkstelligen, dat de terughoudendheid ten aanzien van de tweede categorie gewaarborgd wordt?

8. Toezicht op de naleving

De leden behorende tot de C.D.A.-fractie wensten nadere opheldering over met name de gevolgen voor het bedrijfsleven van de voorgestelde controlebevoegdheden en van een mogelijke rechtsonzekerheid. Op basis van welke overwegingen nemen de bewindslieden aan dat de bevoegde overheidsdiensten hun bevoegdheden prudent zullen uitvoeren, terwijl, zoals de Commissie Regelingen In- en Uitvoerwet van de SER betoogt, een vergelijking met de praktijk op grond van soortgelijke bepalingen in andere wetten aanleiding geeft tot de vrees, dat er wel degelijk als gevolg van de toegekende ambtelijke bevoegdheden een extra last voor het bedrijfsleven zal ontstaan. Voorts voeren de bewindslieden de beperkte beschikbare personeelscapaciteit ten tonele, die genoemde vrees ongedaan zou moeten maken, maar, zo stelden de leden van het C.D.A. hiertegenover, dit is geen principiële, maar puur pragmatische kanttekening. Zij zouden graag een nadere toelichting krijgen. Genoemde leden vroegen in verband hiermee, of het niet eerder aanbeveling verdient om dit soort toezicht te beperken tot die gevallen, waarin zwaarwegende economische of politieke belangen in het geding zijn. Tenslotte vroegen de leden van de fractie van het C.D.A. of de regering een overzicht kan geven, hoe in een aantal grote EEG-landen deze materie is geregeld.

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen om twee voorbeelden ter nadere verduidelijking van het gestelde bovenaan blz. 21, dat «ook buiten de sfeer van de strategische goederen grote belangen, van economische en buitenlands-politieke aard, gemoeid zijn met een juiste toepassing van in- en uitvoerregelen en met effectieve controle op die naleving».

Met betrekking tot het gestelde in de laatste zin van de eerste alinea op blz. 21 (Daarnaast moet moeten doorlopen) konden deze leden zich geen duidelijke voorstelling maken van hetgeen hier bedoeld werd. Zij vroegen de bewindslieden om een korte uiteenzetting terzake. Op welke wijze zullen de bewindslieden de «uitdrukkelijke beperking, dat het gebruik daarvan *redelijkerwijs* voor de vervulling van de toezichthoudende taak nodig moet zijn» in de praktijk waarborgen?

De leden van de V.V.D.-fractie zouden het zeer op prijs stellen, indien de bewindslieden duidelijker en meer in detail zouden kunnen aangeven, waarom zij de mening van de SER geschetst in 8.2 op dit punt niet deelden?

Inhakend op de opmerking van de beperkte beschikbare personeelscapaciteit vroegen deze leden of een uitbreiding ervan binnen afzienbare termijn is voorzien.

Artikelen

Artikel I

Naar aanleiding van de opmerking op blz. 23 van de memorie van toelichting, dat de aangifte in de invoerpraktijk reeds een centrale rol speelt, welke na de wetwijziging nog belangrijker zal worden, vroegen de leden van de V.V.D.-fractie aan de bewindslieden of de werklast voor het bedrijfsleven daarmee ook niet zal toenemen. Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot het streven van dit kabinet naar minder regelgeving?

Artikel I D

Zoals gesteld in de memorie van toelichting komt de tekst van artikel 2 c eerste tot en met vijfde lid overeen met artikel 2, derde tot en met zevende lid, van de thans geldende tekst. De tekst van het huidige artikel 2, lid 4, schrijft – evenals in het voorstel artikel 2 c, lid 2 – voor, dat, alvorens een voordracht tot een besluit of maatregel wordt gedaan, de SER of een commissie bedoeld in artikel 43 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie, dan wel een betrokken product- of bedrijfsschap gehoord wordt. De leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A. wezen in dit verband op het bepaalde in artikel 5, lid 1, van de Sanctiewet, waar in plaats van «horen» in die context sprake is van «kennisgeven» en «in de gelegenheid stellen van het kenbaar maken van hun mening». Wat is de reden dat hier met verschillende teksten gewerkt wordt? Verdient het geen aanbeveling om bij deze wijziging van de wetstekst zich te conformeren aan de later tot stand gebrachte tekst van de Sanctiewet? De argumentatie van de memorie van toelichting punt 2.3, dat hieraan geen principiële betekenis moet worden toegekend, dat het bij de Sanctiewet gaat om het uitvoering geven aan besluiten of aanbevelingen van organen van volkenrechtelijke organisaties en dat een sanctiebesluit ook regels kan inhouden die voor het bedrijfsleven niet zozeer van belang zijn, had de hier aan het woord zijnde leden niet overtuigd. In elk geval leek het deze leden dienstig dat een duidelijk inzicht wordt verkregen in de maximale duur van de termijn waarbinnen de betrokken organisaties hun mening dienen kenbaar te maken.

Aangaande het gebruik van het woord «landen» merkt de memorie van toelichting op dat dit overeenstemt met de terminologie van artikel 2, eerste lid, onder b van de In- en Uitvoerwet. De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen de regering na te willen gaan of in geval van bepaalde sancties het niet zeer wel mogelijk zal kunnen zijn dat in- of uitvoer van bepaalde delen van derde landen in bepaalde omstandigheden juist niet onder de betrokken te treffen besluiten voor het land zouden moeten vallen. Te denken valt daarbij bijvoorbeeld aan bepaalde delen van een land welke, door tegen het gezag opererende groepen – die internationaal of nationaal gesteund worden – onttrokken zijn aan het gezag van het officiële bewind en eventuele internationale sanctiemaatregelen tégen deze laatste niet ook eerderbedoelde groepen en delen van het betrokken land zouden moeten treffen. Zou daarom niet beter van «landen dan wel gebieden» sprake moeten zijn?

Artikel I F

In het voorgestelde nieuwe lid 1 van artikel 4 wordt voorzien, dat ter verzekering van een goede toepassing van de artikelen 2 en 2a bepaalde regelen kunnen worden gesteld met betrekking tot het doen van aangifte, het verstrekken van gegevens, het overleggen van bewijsstukken, het nemen van monsters, het onderzoeken van de goederen, het uitoefenen van toezicht, het doen en bewaren van aantekeningen. Hoewel de mogelijkheid tot andere noodzakelijke regelgeving voor de leden behorende tot de P.v.d.A.-fractie als zeer volledig overkomt, vroegen zij zich af of in de toekomst nadere regelgeving in dit kader altijd uitgesloten mag worden.

geacht. Aangezien met de controle bedoeld wordt vooral grote fraudes aan het licht te brengen en wellicht in voorkomend geval snel nieuwe voorschriften moeten kunnen worden vastgesteld, vroegen de hier aan het woord zijnde leden zich af of een niet-limitatieve opsomming van deze regelgeving, bijvoorbeeld door opname van de woorden «onder meer» of «in het bijzonder» in de aanvang van de betreffende tekst, wellicht raadzaam zou zijn te achten.

De leden van de V.V.D.-fractie zagen in de reikwijdte van artikel 4 weer een toeneming van de werklast bij het bedrijfsleven. Dit vanwege de mogelijkheden van extra regelgeving vergeleken met de huidige situatie. Delen de bewindslieden de zienswijze van deze leden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen zullen zij treffen om een beperkt gebruik te waarborgen.

Artikel I G

In artikel 5 b is, aldus de leden van de P.v.d.A.-fractie, hoofdelijke mede-aansprakelijkheid voorzien voor diegenen door wiens toedoen heffingen ten onrechte niet volledig worden voldaan. In de memorie van toelichting wordt daarbij opgemerkt dat deze mede-aansprakelijkheid slechts kan strekken tot voldoening van de heffing, voor zover het bedrag daarvan nog niet (door een ander) is voldaan of verzekerd. De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen hieromtrent de regering nadere opheldering op twee punten:

a. Welke procedure wordt gevolgd wanneer het vermoeden bestaat dat met opzet door toedoen van een derde de heffing geheel of gedeeltelijk niet werd betaald en kan er, in de praktijk, van worden uitgegaan dat eventuele strafrechtelijke vervolging steeds plaats zal vinden? Zou een forfaitaire verhoging van de heffing in deze gevallen, al dan niet bij vermeende opzet, mogelijk kunnen zijn?

b. Is voorzien dat in dergelijke gevallen sprake (kan zijn) (is) van betaling van rente over de periode waarin door het betrokken toedoen de heffing niet of niet volledig is betaald?

Artikel I H

De leden van de P.v.d.A.-fractie konden instemmen met het voorzien van het leveren van het schriftelijke opleggen van heffingen en verlenen van restituties op verzoek van de betrokkene in plaats van de nu bestaande verplichting. Het was deze leden uit de tekst van het voorgestelde artikel 6 echter niet duidelijk of om een dergelijke opgave, die voor iedere afzonderlijke in- of uitvoerhandeling moet worden gevraagd, ook retro-actief kan worden verzocht. Dat laatste leek de hier aan het woord zijnde leden wenselijk indien men een vereenvoudiging van de administratieve handelingen wil bereiken zonder aan de zekerheid van de betrokkenen te tornen, die anders immers snel geneigd zullen zijn bij iedere transactie bedoelde opgave te vragen.

Artikel I K

De leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A. hadden moeite met de gekozen regeling van artikel 9, lid 2. In de eerste plaats vroegen zij de regering opheldering of uit hoofde van deze bepaling een te goeder trouw door een betrokkene ontvangen verleende bijdrage of restitutie met terugwerkende kracht kan worden ingetrokken wanneer blijkt dat op grond van een communautair voorschrift die bijdrage of restitutie niet verleend had mogen worden, terwijl geen sprake is van een vermoeden van fraude van de bedoelde betrokkene? Dit leek de hier aan het woord zijnde leden niet juist. Het was deze leden overigens opgevallen dat in relatief opzicht

kleine, maar in absolute termen toch belangrijke bedragen door de bevoegde instanties van de E.G. in de afgelopen jaren niet aan Nederland en andere lidstaten waren vergoed, zulks mede of met name in verband met een verschil in interpretatie over de betrokken voorschriften tussen die instanties en de nationale overheid. De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden begrip voor het feit dat de regering daarom zeer zorgvuldig wenst om te gaan met het verlenen van bijdragen en restituties. Zij vreesden echter dat de gekozen oplossing de nadelen van genoemde zorgvuldigheid te eenzijdig afschuift op de betrokken handelaren. Voor dit soort problemen zou in de Gemeenschap een soort kort-geding procedure moeten worden ingesteld. Gaarne vernamen zij nadere argumentatie van de regering over deze gekozen oplossing.

Artikel I T

Kan de regering een nadere verklaring geven, waarom – wellicht slechts in uitzonderingsgevallen en altijd slechts «een en ander zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is» – het betreden van woningen ten allen tijde verboden is, ook al zou het sterke vermoeden bestaan dat zich daar voor de betrokken zaak belangrijke documenten bevinden?

De voorzitter van de commissie,
Van Dijk

De griffier voor dit verslag,
Nieuwenhuizen